هەڵەی ئۆپۆزسیۆن پێش ١٢ی پەنج

جیهاد موحەمەد …

زۆربەمان لەوە ئاگادارین و دەزانین، کە دەسەڵات بریتیە لە کۆمەڵێک پەیوەندی، پەیوەندییەکانی خۆی لەگەڵ سوبێکتەکاندا، یان باشترە بڵێین لەگەڵ کۆی کۆمەڵگەدا لە رێگەی کۆمەڵێک دامودەزگاوە جێبەجێ دەکات، وەک دامودەزگا یاسایی و دادگاکان و دامودەزگا کولتووری و زمانەوانیی و پەروەدەیی و قوتابخانەکان و زانکۆکان و دامودەزگا مەدیایی و سۆسیال مەدیا و رۆژنامە و رۆژنامەوانی و دامودەزگا دینیەکانەوە، کە ئەمانە هەموویان دامودەزگاگەلێکی ئایدۆلۆژین. جگە لەمانەش کۆمەڵێک دامودەزگای سەربازیی و پۆلیس و ئاسایش بە ئاشکرا و هەندێک جاریش دامودەزگای لەم جۆرانە بە شاراوەیی هەیە، وەک کۆمەڵێک کەسی بەڵتەجی و سیخور و خەبەرلێدان و چاودێریکردنی هەرچ جوڵە و بزاوتێک، کە ترسیان لێیان هەبێت، کە دیارە لەم کاتانەدا ئەم دامودەزگایانە بە سەرکوتکردن و پەلامار و هەرشکردن بەکاریان دەهێنن.

دەسەڵات، لە هەرچ شوێنێکی دنیادا لە هەوڵی ئەوەدایە، کە خۆی بسەپێنێت، ئەو خۆ سەپاندنە یان بە رازیبوونی تاکەکان و کۆمەڵگە فەراهەم دەکرێت، وەک دەوڵەت و حکومەتە دیموکراتەکانی ئەوروپا، یان بە زۆرە ملێ و بە سەرکوتکردن فەراهەمی دەکەن، وەک دەوڵەتان و حکومەتەکانی رۆژهەڵاتی ناوین، کە کوردستان و عێراقیش لەو جۆرەن.
ئۆپۆزسیۆنی راستەقینە و دروست، ئۆپۆزسیۆنێکە، کە رەخنەی هەموو ئەم پەیوندیانە دەکات، رەخنە لە پەناوی گۆڕانکاریدا، رەخنە لە پەناوی جێگرەوەی دەسەڵاتی ستەمکار بە دەسەڵاتێکی دیموکرات و دادپەروەر.

دەسەڵاتی ستەمکار، تەنها لە یەک بواری ژیاندا، یان لە یەک دامودەزگادا ستەمکار نییە، بەڵکو کۆی دامودەزگاکانی لەسەر ئەو فەرهەنگە دامەزراون، کە دەسەڵاتی ستەمکار بپارێزن، ببن بە هۆکار و فاکتەرگەلێک بۆ درێژەدان بەم حوکمەڕانییە ستەمکارە، بە ناوی شەرعیەتی حوکمڕانییەوە، کە زۆر جار ئەو شەرعیەتەیان لە هەڵبژاردنەکانەوە وەرگرتووە. ئەمەوێت ئەوە بڵێم، کە پێویستبوو ئۆپۆزسیۆن زۆر لەوە زیرەکتر و وردتر بێت، کە بکەوێتە داوی ئەوەوە کە بە بوونی کۆمەڵێک کەسی باش لەم دامودەزگایانەدا ئیتر چاوپۆشی بکات لێیان و بە دامودەزگاگەلێکی پاک و خاوێن و دیموکرات سەیریان

بکات. بە نوموونە پێدەچێت کەمێک دادوەری باش لە دادگاکاندا بوونیان هەبێت، کەمێک مامۆستا و بەڕێوەبەری باش لە قوتابخانەکاندا و لە زانکۆکاندا بوونیان هەبێت، کەمێک ئەفسەر و لێپرسراوی باش لە دەزگاکانی پۆلیس و سەربازییدا بوونیان هەبێت، هەروەها... گەلێکی تریش.

دەبوو ئۆپۆزسیۆن هێندە زیرەک بوایە، کە بیزانیایە هەموو دامودەزگاکانی دەسەڵات لە کوردستاندا ماوەی ۲۷ساڵە زیاترە لە بوونیادەوە گەندەڵ بوون، لە بوونیادەوە بوون بە دامودەزگاگەلێکی ستەمکار و بەرهەم هێنانی ستەم و زوڵم و نادادپەروەری و نادیموکراتی. بۆیە بوونی کەسانی باش و دیموکراتخواز ئەم دامودەزگایانە نابن بە دیموکرات و دادپەروەر.

بەرەی ئۆپۆزسیۆن بە گشتی چ تاک یان وەک ئۆرگانی سیاسیی، پێویستبوو ئەو حەقیقەتە بزانن، کە تا ئەم دامودەزگایانە هەڵنەوەشێنرێتەوە و لە جێگەیدا سەرلەنوێ نەکرێن بە دامودزگایەکی دیموکرات هیچ گۆڕانکارییەک دروست نابێت. ئالێرەوە چەند رەخنەیەک لەسەر ئۆپۆزسیۆن دەخەمە روو: ۱/ جەختکردنەوەی زۆر لەسەر دزی و فزی دەسەڵات و بە فیرۆدانی سامانی وڵات و بە موچەکردنی مامۆستایان و فەرمانبەران و گەندەڵییە زۆر و زەوەندەکانی دەسەڵات، چەند کارێکی پێویست و لە جێگەی خۆیدا بووە، بەڵام نەدەکرا ببێتە هۆکارێک کە ئۆپۆزسیۆن بیکات بە چەقی رەخنەکانی خۆی بە جۆرێک، کە هەموو پێوەندییەکانی دەسەڵاتی لەو دامودەزگایانەی کە ئاماژەم پێدان لە بیربەرێتەوە. دەبوو ئۆپۆزسۆون مەسەلەی گۆڕانکاری لە هەموو دامودەزگا ئایدۆلۆژیی و سەرکوتکەرەکاندا بکردایە بە مەسەلەیەکی ستراتیژی و تەنها چاوی لەسەر گۆڕینی سیستمی سیاسیی لە سەرۆکایەتییەوە بە پەرلەمانی نەبوایە، یان تەنها چاوی لەسەر دەستاودەستکردنی دەسەڵات نەبوایە، چونکە ئەگەر بەرەی ئۆپۆزسیۆن گزیی لێ نەکرایە و بیتوانیایە زۆرینەی کورسییەکان بە دەست بێنێت، ئەوە بە شێوەیکی ئۆتۆماتیکی دەستاودەستی دەسەڵات دەکرا، بەڵام بەم دەستاودەستکردنەی دەسەڵات، هیچ لە حوکمڕانییەکە نەدەگۆردرا، ئەگەر سەرلەبەری دامودەزگا گەندەڵەکان نەگۆردرایە بە دامودەزگاگەلێکی دیموکراتی و دادپەروەری.

۲/ دەبوو بەرەی ئۆپۆزسیۆن و بە تایبەتی بزووتنەوەی گۆڕان و کۆمەڵی ئیسلامی نەکەوتنانەیەتە ژێر کاریگەری ریفراندۆمە شومەکەی پارتی و بارزانی، کە هەردوو رێکخەری گشتی و رابەری کۆمەڵ دەنگیان پێدا.

/٣ دەبوو بەرەی ئۆپۆزسیۆن بە تایبەتی بزووتنەوەی گۆڕان راستەوخۆ پشتیوانیان لە خۆپیشاندانەکانی مامۆستایان بکردایە و خودی خۆیان راستەوخۆ هاوبەشیان تێدا بکردایە و ئەمەشیان رابگەیەندایە.

/٤ دەبوو ئۆپۆزسوۆن وەک هەموو ئۆرگانە سیاسییەکان، بە هیچ جۆرێک بەوایان بە دامودەزگاگەلێک نەبوایە، کە دەسەڵات دروستی بکات و بچنە ژێر کاریگەریەوە وەک دەزگای کۆمەسیۆنی هەڵبژاردنەکان، کە بەداخەوە خودی خۆیان بانگهێشتی خەڵکیان بەوە دەکرد، کە ئەم دەزگایە، دەزگاریەکی پاک و بێگەردە و گزی لێ ناکرێت.
هەموو ئەمانە قابیلی راستکردنەوەن و شتێک نییە لە دەست چووبێت.

جیهاد موحەمەد
٢٤/٥/٢٠١٨